

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **N. A. M.**, zastoupené JUDr. Ing. Jiřím Malantou, advokátem se sídlem Wurmova 16, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2005, č. j. 64 Az 3/2005 - 18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2004, č. j. OAM-3520/VL-20-04BZ-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Ve své kasační stížnosti stěžovatelka uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí nebylo založeno na objektivním a určitém zjištění skutkového stavu, a to v důsledku zobecnění informací správním orgánem a chybějící individualizace posuzovaného případu. Ze strany žalovaného tak došlo k porušení § 19 odst. 1 zákona o azylu. Porušení povinností zjistit veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ve věci azylu spočívá ve zobecnění informací,

kteřé jsou správním orgánem pouze interpretovány a nikoliv zjišťovány. Stejnou povinnost stanoví i ustanovení § 3 odst. 3 a 4 a § 32 zák. č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění platném ke dni rozhodnutí žalovaného (dále jen „spr. ř.“). Stěžovatelka má za to, že z hlediska zásady materiální pravdy byl správní orgán i krajský soud povinen zjistit všechny okolnosti daného případu, bez ohledu na vylíčení osobní situace a vylíčení důvodů, které přiměly stěžovatelku opustit Bulharsko. Stěžovatelka dále uvádí, že řízení před správním orgánem i krajským soudem trpí vadami pro nedostatečné zjištění materiální pravdy, a to z hlediska chybějící odpovědi na otázku, zda stěžovatelka byla pronásledována z důvodů, které zakládají právo na udělení azylu. V těchto řízeních nebyla ani objektivně posuzována otázka, zda mohla pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu svého postavení případně příslušnosti k určité sociální skupině.

Stěžovatelka má dále za to, že žalovaný a posléze i krajský soud nesprávně posoudili právní otázku, zda splňuje podmínky dle § 12 zákona o azylu, zejména pak ustanovení § 12 písm. b) téhož zákona. Dále uvádí, že trpí odůvodněným strachem z pronásledování z důvodu příslušnosti k tureckému etniku a svému muslimskému náboženskému vyznání, kterému byla vystavena ve svém domovském státě před útekem do ČR.

Současně v rámci kasační stížnosti požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření sděluje, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, a proto se nemůže v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný proto navrhuje kasační stížnost zamítnout a odkladný účinek pro nedůvodnost nepřiznat.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Žádost o udělení azylu podala stěžovatelka dne 7. 12. 2004 a pohovor k této žádosti s ní byl proveden dne 22. 12. 2004. Jako důvod své žádosti o azyl uvedla, že Bulharsko opustila kvůli manželovi a dětem. Manžel měl problémy. Nějaký člověk jim ukradl auto, manžel podal žalobu k soudu, ale soud nerozhodl. Její starší syn byl neznámými chlapci zbit na diskotéce a poté hozen do řeky. Mladší syn nechce chodit do školy, učitelka mu nevěnuje pozornost a spolužáci jej bijí. Stěžovatelka dále uvedla, že spoluobčané je nemají rádi a považují je za Cikány, ale oni jsou Turci. Ve vlastnoručně psaném prohlášení tyto skutečnosti zopakovala. Ve výše zmíněném pohovoru pak uvedené údaje potvrdila.

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 29. 12. 2004, č. j. OAM-3520/VL-20-04-BZ-2004 žádost stěžovatelky o azyl zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že v případě stěžovatelky lze Bulharsko považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Konstatoval, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla, žádné skutečnosti, které by byly podřaditelné pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Zemí původu stěžovatelky je Bulharsko, odkud stěžovatelka do ČR přicestovala. Tato země splňuje kritéria

bezpečné země původu ve smyslu zákona o azylu, a tento fakt stěžovatelka svými tvrzeními nijak nezpochybnila. Žalovaný proto nepochybil, když žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., neboť stěžovatelka namítá, že žalovaný a posléze i krajský soud nesprávně posoudili právní otázku, zda splňuje podmínky dle § 12 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán. Námitka, že napadené rozhodnutí nebylo založeno na objektivním a určitém zjištění skutkového stavu, není důvodná. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak ze žádosti o azyl a z důkladně vedeného pohovoru se stěžovatelem zcela dostatečně zjistil důvody, pro které stěžovatelka žádá o poskytnutí azylu. Nejvyšší správní soud souhlasí s tvrzením stěžovatelky, že zásada materiální pravdy je jednou ze základních zásad demokratického právního státu, ale v žádném případě nemůže být chápána tak, že by správnímu orgánu, potažmo soudu, vznikala povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu, případně důvody pro posouzení skutečnosti, že stěžovatelčina země původu pro ní není bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o azylu. Pokud tedy stěžovatelka neuváděla skutečnosti, které by obsah zpráv o situaci v její zemi původu, které měl žalovaný k dispozici k rozhodnutí a jsou součástí správního spisu, zpochybňovaly, lze považovat takovéto zjištění skutkového stavu za dostatečné. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 spr. ř. má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS; srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, dostupné na www.nssoud.cz). Stěžovatelka popsala důvody, proč žádá o azyl, podrobně v návrhu na zahájení řízení

o udělení azylu. K těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustila zemi původu, a o jeho sociální situaci s ní pak správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovatelce kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující mu jeho žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Rozhodnutí správního orgánu je nepochybně plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil porušení žádného ustanovení spr. ř. ani zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval stěžovatelčinou námitkou opírající se o ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Naplnění podmínek vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikován pod č. 244/2004 Sb. NSS; srov. dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikováno pod č. 349/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se proto v souladu s touto konstantní judikaturou při hodnocení předmětné stížní námitky zaměřil na otázku, zda v tomto případě byly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a již se nezabýval otázkou, zda stěžovatelčiny problémy v zemi původu lze podřadit pod ust. § 12 zákona o azylu, jak je tvrzeno v kasační stížnosti.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Dle § 2 odst. 1 téhož zákona se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Meritem rozhodování důvodnosti této stížní námitky je tedy posouzení otázky, zda je Bulharsko (neboť stěžovatelka má Bulharské státní občanství a z Bulharska do ČR přicestovala) bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s posouzením žalovaného i krajského soudu, že Bulharsko pro stěžovatelku bezpečnou zemí původu je. Jak vyplývá ze zpráv, které měl žalovaný při rozhodování k dispozici (zprávy MV ČR a informace MZV ČR) a které stěžovatel v průběhu správního a soudního řízení svými tvrzeními nezpochybnil, je Bulharsko státem založeným na systému parlamentní demokracie a jeho Ústava zaručuje spravedlivou justici. Bulharsko přistoupilo k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a svobod, k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech a opětnému protokolu k tomuto paktu, k Mezinárodní úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace. Na území Bulharska působí bez omezení řada místních a mezinárodních nevládních organizací, které mohou svobodně vyšetřovat případy porušování lidských práv.

Z výše uvedených zpráv nevyplývá, že by turecká menšina (která je v Bulharsku menšinou nejpočetnější) byla vystavena pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, a z tvrzení stěžovatelky nevyplývalo, že v jejím konkrétním případě by tomu bylo jinak. Potíže, které, jak stěžovatelka tvrdí, měli příslušníci její rodiny (manžel, kterému ukradli auto, přičemž o žalobě této věci se týkající soud nerozhodl; syn, který byl neznámými osobami zbit na diskotéce a poté vhozen do řeky; další syn, který se ve škole potýká s nezájmem učitelů a fyzickým napadáním spolužáky), nejsou jistě triviální, ovšem na druhé straně nejsou ani něčím, co by se v běžném životě nemohlo stávat a co by dotčené osoby nemohly snášet a proti čemu by se nemohly účinně bránit. Stěžovatelka nedoložila, že by se její příbuzní stali obětí uvedených potíží v důsledku své etnické příslušnosti, ani nedoložila, že by státní orgány nebyly ochotny či schopny poskytovat jejím příbuzným patřičnou ochranu (nedoložila ani, že se tito příbuzní či jejich zákonní zástupci ochrany u státních orgánů v míře, kterou po nich lze spravedlivě vyžadovat, tedy s dostatkem důrazu, cílevědomosti a systematičnosti, domáhali). Uvedené potíže příbuzných proto za těchto okolností nemohly u stěžovatelky vzbudit odůvodněný strach z pronásledování pro její etnickou příslušnost k turecké národnostní menšině. Z těchto důvodů je tedy tato námitka stěžovatelky nedůvodná.

Nad rámec nosných důvodů tohoto rozhodnutí a na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že ani ze zpráv nevládních organizací, zabývajících se dodržováním lidských práv, nevyplývá nic, co by svědčilo o pronásledování turecké menšiny v Bulharsku (srov. např. <http://web.amnesty.org/report2004/bgr-summary-eng>).

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu